

NATURVÄRDESINVENTERING

Fors golfbana – östra delen, Haninge kommun

29/05/2023

Upprättad av: Eva Sigurd
Uppdragsnummer: N/A
Uppdrag: N/A
Kund: N/A
Uppdragsledare: N/A

Fors verksamhetsområde

Försättsblad

Intill Fors Trafikplats, inom fastigheterna Årsta 1:4, Årsta 1:96, Fors 6:3 och Fors 6:6 i Västerhaninge, Haninge kommun, planeras det för ett nytt verksamhetsområde, kallat Fors verksamhetsområde samt en utveckling av befintlig golfbana. I samband med detta planläggs även fastigheten Fors 6:2 för att möjliggöra för en utökning av den befintliga verkstadsverksamheten på fastigheten.

Detaljplaneområdet består av fyra delområden som separeras av riksväg 73 samt Vitsåvägen.

Sweco har i uppdrag att för exploatörens räkning ta fram detaljplanehandlingar inför samråd.

Flertalet utredningar togs fram när detaljplaneområdet var större till ytan.

Resultatet från utredningarna har inneburit att detaljplaneområdet nu är mindre till ytan för att ta hänsyn till inventerade natur- och kulturvärden.

Denna utredning togs fram i ett skede när området för detaljplanen var större.

Resultat från utredningarna är sammanfattade i en Miljökonsekvensbeskrivning och bedömda utifrån att planområdet är mindre än vid utredningstillfället.

Nu aktuellt planområde markerat med vit streckad linje. Grönt område är natur som skyddas med planbestämmelser. Orangt område inom planområdet är dagvattenanläggning

Karta från denna utredning

Om dokumentet

I detta dokument presenteras resultatet från den naturvärdesinventering som genomförts vid östra delen av Fors golfbana i Haninge kommun. Dokumentet ska fungera som en kunskapssammanställning och vägledning i den fortsatta processen med detaljplaneringen av området. Dokumentet utgör ett underlag till miljökonsekvensbeskrivningen för projektet.

Följande personer har medverkat i inventeringen:

Ursula Zinko – inventering, bedömningar och rapport. Disputerad ekolog och senior konsult med expertis inom naturvärde och artskydd.

Sofia Lund – kvalitetsgranskning. Biolog och senior konsult med expertis inom naturvärde och artskydd.

Båda är verksamma vid Ecogain AB.

Utkast 2021-05-28

Ecogain AB på uppdrag av Svarking AB.

Naturvärdesinventering inför detaljplanprocess i Haninge kommun.

Ecogain uppdragsnummer: 1021431

Utredningen har genomförts under tiden maj 2021.

Omslagsbild: Golfbana med småvatten på fastigheten.

För bakgrundskartor i rapporten gäller © Lantmäteriet.

Tidpunkt: 28 maj 2021, 14:17

Fil: NVI Fors golfbana, östra delen 20210525.ind5

INNEHÅLL

INLEDNING	4
Om projektet	4
Syfte med naturvärdesinventeringen	4
Metodik	5
NATURMILJÖER OCH NATURVÄRDE.....	8
Översiktlig beskrivning.....	8
Odlingslandskap	10
Naturvärde	11
Skyddad natur och omgivande landskap.....	13
ARTER	14
Fridlysta arter.....	14
SAMLAD BEDÖMNING	16
REFERENSER.....	17
BILAGA 1: NATURVÄRDESOBJEKT	18

INLEDNING

Kapitlet ger en introduktion till projektet och syftet med naturvärdesinventeringen. Den använda metoden för naturvärdesinventering beskrivs också.

Om projektet

Svarking AB hjälper markägaren med en detaljplan för del av fastighet Årsta 1:4 med flera. Detaljplanen avser lagerlokaler. Under arbetets gång har omfattningen av detaljplanen förändrats. Ett område öster om Vitsåvägen (figur 1) är nu tänkt att omfattas av detaljplanen, vilket inte var med från början. Inför vidare detaljplanering behövs därför en naturvärdesinventering (NVI) göras för detta område.

Dessutom planerar markägaren att ändra på golfbanans utseende söder om den planerade detaljplanen, öster om Vitsåvägen. Dammar och planteringar är planerade. Därför genomförs en naturvärdesinventering även på denna del av golfbanan.

Denna rapport presenterar resultatet från inventeringen.

Syfte med naturvärdesinventeringen

Syftet med en naturvärdesinventering är att identifiera och avgränsa de geografiska områden i landskapet som är av positiv betydelse för biologisk mångfald samt att dokumentera och naturvärdesbedöma dessa. Med naturvärde avses i detta sammanhang endast betydelse för biologisk mångfald.

NATURVÄRDE

Med naturvärde avses i den här rapporten betydelse för biologisk mångfald.

Metodik

Naturvärdesinventeringen har gjorts enligt svensk standard SS 199000:2014 (SIS Swedish Standards Institute 2014a-b) med ambitionsnivån *NVI på fältnivå medel* med tilläggen *Generellt biotopskydd*, *Naturvärdesklass 4*, och *Detaljerad redovisning av artfynd*. Ambitionsnivån medel innebär att naturvärdesobjekt ned till en storlek av 0,1 hektar har eftersökts och kartlagts. På den geografiska skalan som uppdraget omfattar och eftersom det rör planområde har vi inkluderat NVI klass 4, vilket är områden med visst naturvärde. Tillägget *Generellt biotopskydd* innebär att de småbiotoper i jordbrukslandskapet som omfattas av generellt biotopskydd kommer att kartläggas. *Detaljerad redovisning av artfynd* innebär att fynd av skyddade arter och andra naturvårdsintressanta arter redovisas i kartor. Naturvärdesinventeringen omfattar samtliga naturmiljöer i inventeringsområdet. Undersökningar under ytan i vattenmiljöer har dock inte ingått i uppdraget.

Naturvärdet har bedömts i fyra naturvärdesklasser (1, 2, 3 och 4):

- Naturvärdesklass 1 Högsta naturvärde – störst positiv betydelse för biologisk mångfald
- Naturvärdesklass 2 Högt naturvärde – stor positiv betydelse för biologisk mångfald
- Naturvärdesklass 3 Påtagligt naturvärde – påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald
- Naturvärdesklass 4 Visst naturvärde – viss positiv betydelse för biologisk mångfald

Naturvärdesbedömningarna grundar sig på slutsatser från fältbesök och annan tillgänglig kunskap om inventeringsområdet. Området besöktes i fält 10 maj 2021. Kunskap om området har bland annat inhämtats från tidigare art- och naturinventeringar i området (Ecogain 2019, Ecogain 2021, Nilsson 2021), ArtDatabanken (2021), Artportalen (2021), Skogsstyrelsen (2021, 2017) och Naturvårdsverket (2020 och 2017). Historiska ortofoton (Lantmäteriet 2021) har också används som stöd vid fältinventering och naturvärdesbedömning.

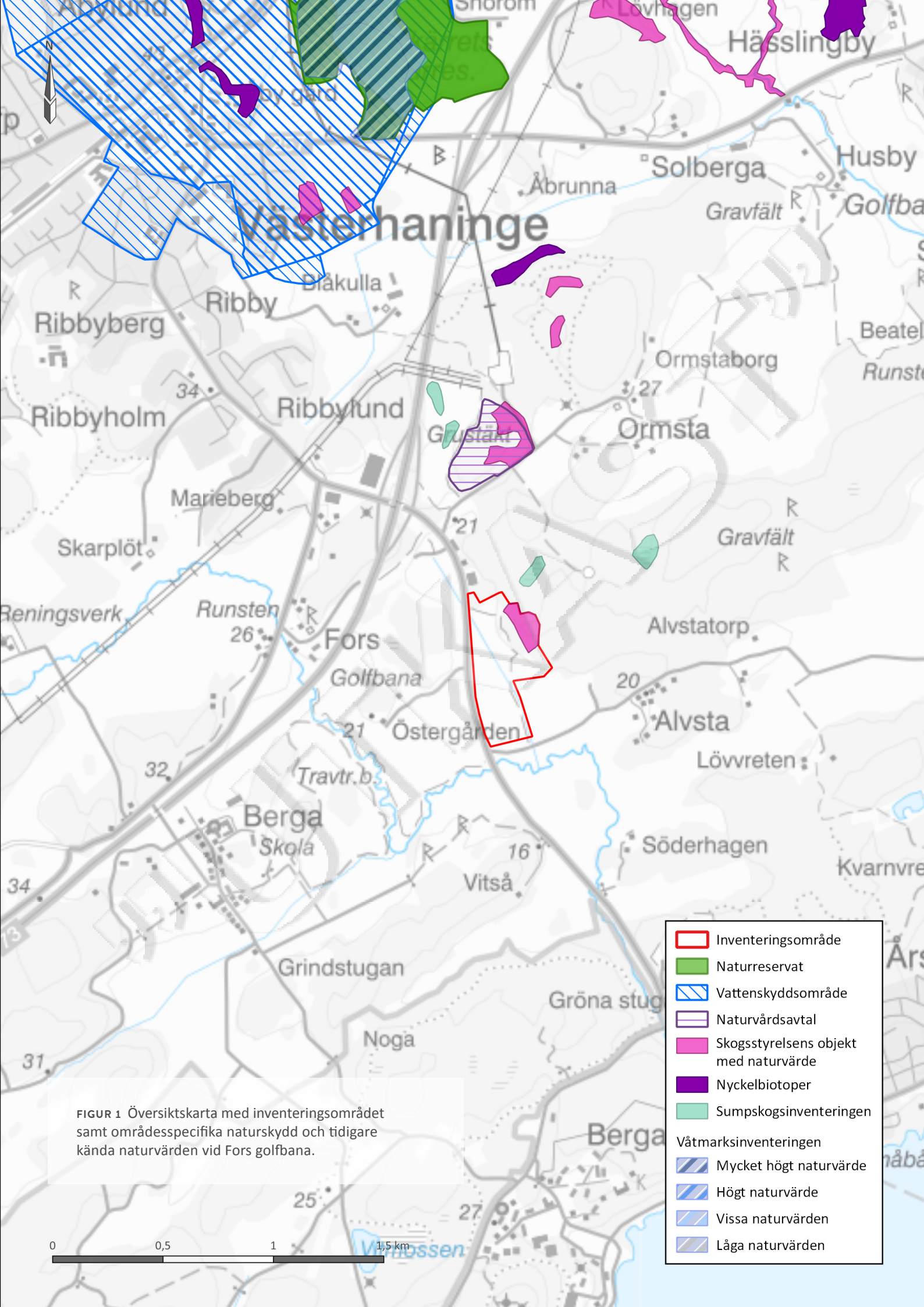
Naturvärdet har bedömts utifrån bedömningsgrunderna art och biotop. Vid bedömning av artvärde har även skyddsklassade arter (arter som enligt Art-

Databankens riktlinjer bör hanteras med sekretess) använts, dessa redovisas dock inte i respektive objektsbeskrivning.

I naturvärdesbedömningen ingår att bedöma om naturmiljön i respektive objekt utgör Natura 2000-naturtyp. Det är endast ett sätt att beskriva naturmiljön och dess kvalitet och innebär inte att det är ett skyddat område. Bedömningarna av Natura 2000-naturtyp har genomförts med stöd av Naturvårdsverkets vägledningar för de naturtyper och arter som ingår i EU:s två naturvårdsdirektiv och som förekommer i Sverige. För en översiktlig beskrivning av dessa naturtyper och ingående karaktärs- och typiska arter hänvisas till Naturvårdsverket (2020, 1997).

Samtliga fynd av naturvårdsarter har rapporterats till Artportalen.

- Inventeringsområde
- Naturresevat
- Vattenskyddsområde
- Naturvårdsavtal
- Skogsstyrelsens objekt med naturvärde
- Nyckelbiotoper
- Sumpskogsinventeringen
- Våtmarksinventeringen
 - Mycket högt naturvärde
 - Högt naturvärde
 - Vissa naturvärden
 - Låga naturvärden

FIGUR 1 Översiktskarta med inventeringsområdet samt områdesspecifika naturskydd och tidigare kända naturvärden vid Fors golfbana.

0 0,5 1 1,5 km

NATURMILJÖER OCH NATURVÄRDE

I detta kapitel ges en översiktlig beskrivning av inventeringsområdets naturmiljöer och naturvärde. Naturvärdesobjekt redovisas i detalj i Bilaga 1.

Översiktlig beskrivning

Inventeringsområdet är cirka 17 hektar stort och utgörs till största delen av Fors golfbana, öster om Vitsåvägen. Golfbanan ligger på före detta åkermark. Golfbanan inom inventeringsområdet ligger på låglänt mark som för några hundra år sedan utgjorde havsbotten. Inom golfbanan finns några före detta åkerholmar lämnade. I övrigt är åkermarken inom inventeringsområdet omvandlad till golfbana. Ett brett åkerdike som redan fanns där på 1950-talet finns kvar och har i sin sträckning längst i norr respektive söder utvidgats till dammar.

Öster om golfbanan breder ett för landskapet större skogsparti ut sig. I detta skogsparti finns hållmark omväxlande med mer låglänta delar. Den del av skogen som omfattas av inventeringsområdet utgörs till största delen av en liten kulle med äldre hållmarkstallskog. Runt om hållmarken växer medelålders, produktiv granskog.

Skogsmark

Det lilla område skog som ingår i inventeringsområdet domineras av äldre hållmarkstallskog. Många av tallarna bedöms vara över 200 år. Det är rikligt med spärrgreniga tallar, vilket visar på att de har vuxit glest och är äldre (figur 2). Även om många av tallarna inte är så grova ser man på grenar, bark och skador att de är äldre. De växer på mycket näringsfattig mark, vilket gör att deras årliga tillväxt är liten. Det finns många potentiella bohål i tallarna. I sydvästra delen, på sluttning ner för kullen finns en glänta med en ansamling av lågor av främst tall, men även gran och vårtbjörk. Angränsande skog i norr, öster och söder utgörs av produktiv medelålders granskog.

Tallhållmarken slutar i väster med ett stup på berghällen. Här har en brynsmiljö vuxit upp med enstaka äldre aspar och vårtbjörk. I övrigt växer här

FIGUR 2 Det inventerade området utgörs till största delen av golfbana med småvatten (uppe t.v.). I öster ansluter ett skogsparti där en hällmarkstallskog med äldre tallar delvis ingår i detaljplaneområdet (uppe t.h.). Skogen som omger hällmarken utgörs av medelålders, produktiv granskog (nere t.v.). Inom inventeringsområden finns flera fina brynmiljöer (nere t.h.).

lövsly av björk, sälg och andra viden. Mot den västvända, solbelysta klippväggen skapas en varm miljö, framför allt på våren innan löven har utvecklats.

Småvatten

Ett före detta brett åkerdike löper i syd-nordlig riktning genom golfbanan. Längs två sträckor har diket utvidgats till dammar. Vattnet är ganska stillastående, vilket också visar sig i växtligheten. I den norra dammen och i diket växer främst bredkaveldun och jättegröe, men även till exempel kabbleka. I södra, större dammen dominerar vass. Samt att det växer enstaka unga klibbalar och någon vårthjörk. Från tidigare inventering är det känt att vanlig padda leker i diket och dammarna (Ecogain 2021). Runt diket lämnas lite högre gräs. Ca 100 meter söder om inventeringsgränsen vid diket spelade sånglärka, vilket visar att den har ett revir och troligen häckar där.

Odlingslandskap

Fors golfbanan ligger på före detta åkermark. Strukturer som före detta åkerholmar finns kvar, liksom det breda före detta diket. På den lilla åkerholmen, nära brynet vid branten i nordöstra delen av golfbanan finns ett litet stenröse som ser nyanlagt ut, men har funktion som gömställe för till exempel skogsödla, ormar eller groddjur. Det är markerat som värdeelement i figur 4. I samma åkerholme växer också gullviva (figur 4). Området är dock för litet för att bilda ett naturvärdesobjekt i denna inventering.

Det finns flera fina brynmiljöer i gränsen mellan den öppna golfbanan och skogspartier. Brynmiljöer är viktiga livsmiljöer för många insekter, inte minst fjärilar, fåglar och även mindre däggdjur.

Naturvärde

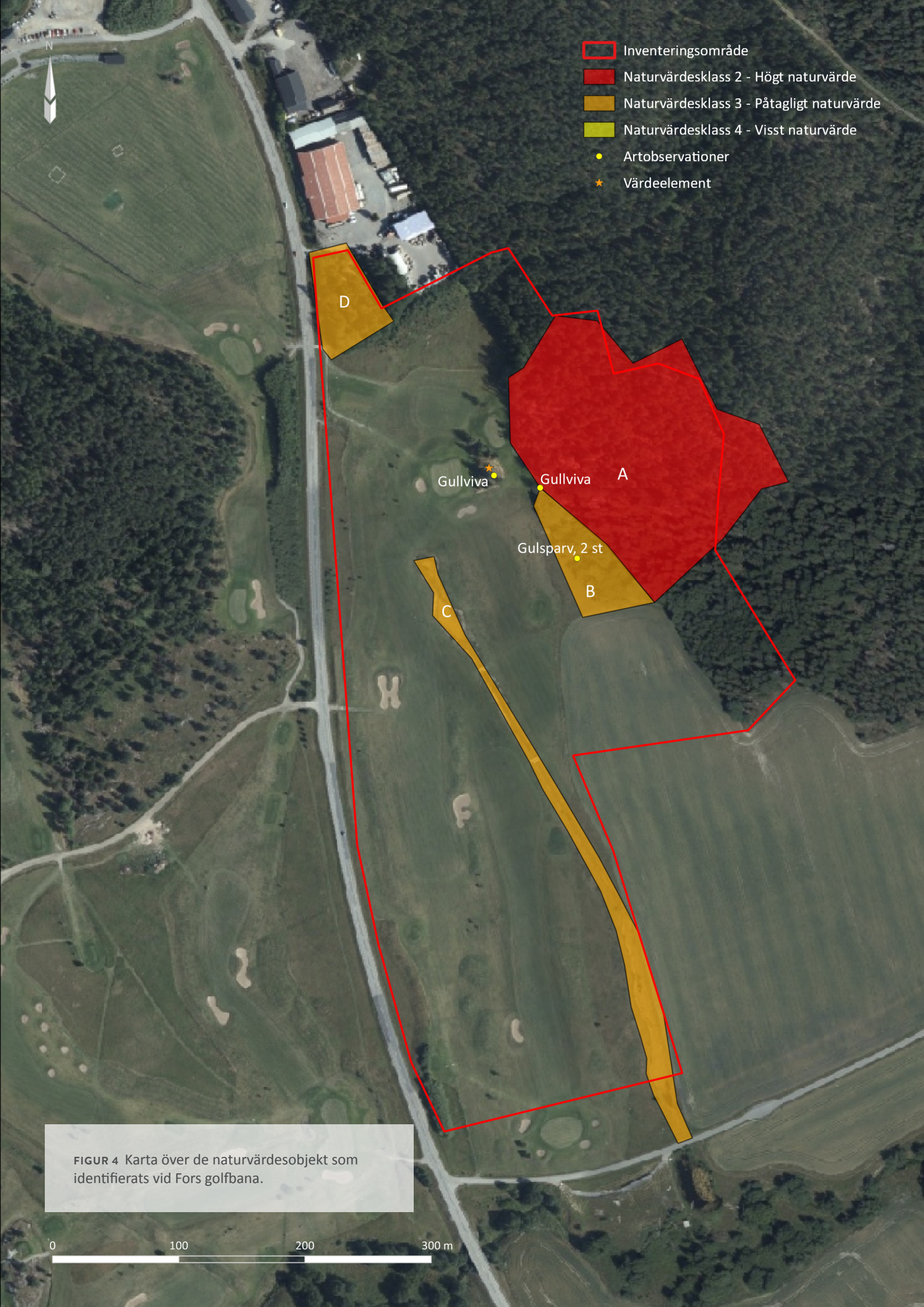
I det inventerade området identifierades fyra naturvärdesobjekt. Ett objekt har naturvärdesklass 2 (högt naturvärde) och tre objekt med naturvärdesklass 3 (påtagligt naturvärde). Dessa finns redovisade på karta i figur 4 och beskrivs i detalj i bilaga 1.

Området som har högt naturvärde är hållmarkstallskogen i östra kanten av inventeringsområdet (figur 3). De objekt som har påtagligt naturvärde är brynmiljön som gränsar till hållmarkstallskogen, samt ett litet område som både har lite hållmark och brynmiljö och det breda diket med dammar som löper genom inventeringsområdet tillika golfbanan, öster om Vitsåvägen.

Av resterande inventeringsområde bedöms granskog och golfbanan, förutom diket och dammarna, ha lågt naturvärde.

FIGUR 3 Hållmarkstallskogen har högt naturvärde framför allt för den stora mängden äldre, knotiga tallar.

FIGUR 4 Karta över de naturvärdesobjekt som identifierats vid Fors golfbana.

Generellt biotopskydd

Eftersom den före detta åkermarken är omgjord till golfbana gäller, enligt Länsstyrelsen i Stockholms län, inte det generella biotopskyddet för motsvarande strukturer som om de skulle ligga i odlingsmark (Ecogain 2019).

Det finns en före detta åkerholme som är för liten för att bli ett naturvärdesobjekt men som har naturvärden. Även det breda diket och dammarna hade i odlingsmark blivit utpekade att omfattas av det generella biotopskyddet.

GENERELLT BIOTOPSKYDD

Det generella biotopskyddet (Miljöbalken kapitel 7 § 11) omfattar ett antal lätt identifierbara småbiotoper. Stenmurar, åkerholmar, odlingsrösen, källor, våtmarker, diken och mindre vattendrag är skyddade om de ligger i jordbruksmark. För pilevallar och alléer gäller att de är skyddade även på annan mark än jordbruksmark. Inom ett biotopskyddsområde får man inte bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön. Om det finns särskilda skäl, får dispens från förbudet ges i det enskilda fallet.

Skyddad natur och omgivande landskap

Det inventerade området ligger i småbrutet landskap där odlingsmark och skogsmark avlöser varandra. I närheten finns också en hel del tätort. Det är nära till Västerhaninge i norr, där det också kommer ske en fortsatt utbyggnad av tätorten (figur 1). I söder ligger Årsta havsbad som är ett av Sveriges största sommarstugeområden. Det finns också ett flertal täkter i omgivningarna. Inventeringsområdet ingår i Vitsåns avrinningsområde.

Cirka 500 meter norr om inventeringsområdet ligger ett skogsområde som omfattas av naturvårdsavtal (figur 1), där Skogsstyrelsen har pekat ut ett objekt med höga naturvärden. I övrigt finns åt norr och nordost fyra mindre sumpskogspartier, också identifierade av Skogsstyrelsen.

Naturvärdesobjekt A, hälltallmarken motsvarar ett objekt som av Skogsstyrelsen är utpekade för att ha naturvärden (figur 2 och 4). Att gränserna inte ser exakt lika ut beror nog endast på att gränsen ofta dras utefter hur det ser ut på kartan. I denna inventering gick inventeraren i stort sett runt hela objektet varför objektgränsen är lite mer exakt.

ARTER

I det här kapitlet beskrivs förekomst av arter i inventeringsområdet. Fokus ligger på fridlysta och andra naturvårdsintressanta arter.

Fridlysta arter

Av de fågelarter som ska prioriteras i artskyddssammanhang observerades gulspurv^{NT} på två platser. På båda platserna i objekt B och D var det i lämplig häckningsbiotop. Svartvit flugsnappare^{NT} och tornseglare^{EN} hade ännu ej kommit tillbaka från sina övervintringsplatser, men kan mycket väl använda området. Likaså är det möjligt att björktrast^{NT} och rödvingetrast^{NT} finns inom eller invid inventeringsområdet men noterades inte under inventeringen och finns inte heller i artportalen noterade från området.

Under den grod- och kräldjursinventering som gjordes av groddjursexperten Stefan Andersson våren 2020 hittades en individ av större vattensalamander vid den norra dammen inom inventeringsområdet. En individ av större vattensalamander och tjugotalet individer av vanlig padda hittades i den södra dammen. Under groddjursinventeringen 2020 konstaterades att kärnområdet för större vattensalamander är på golfbanan väster om Vitsåvägen och att det där var mycket rikligt med vattensalamander, varför området öster om Vitsåvägen inte anses vara ett viktigt område för större vattensalamander.

I övrigt hittades gullviva som är fridlyst enligt Artskyddsförordningen §9. Den hittades dels precis på gränsen mellan golfbanan och nordvästra kanten av naturvärdesobjekt B (figur 4) och dels på den före detta åkerholmen cirka 40 meter nordväst om växtplatsen för gullviva i objekt B.

ARTSKYDDSFÖRORDNINGEN

Artskyddsförordningen är en lagstiftning som bland annat innebär fridlysning av ett antal arter.

Till förordningen hör två listor med arter, bilaga 1 och 2. Förenklat kan man säga att alla de listade arterna är fridlysta, d.v.s. man får inte samla in, skada eller döda de listade arterna. För arterna i bilaga 1 är dessutom arternas livsmiljöer skyddade och får inte förstöras.

Artskyddsförordningen införlivar EU:s art- och habitatdirektiv samt fågeldirektiv i svensk lagstiftning.

FÅGLAR

Artskyddsförordningen omfattar alla vilda fåglar. Här har dock endast de arter som markerats med B i förordningen samt de som är upptagna på den nationella rödlistan tagits med. Detta är i linje med Naturvårdsverkets handbok för Artskyddsförordningen.

RÖDLISTAN

Rödlistan är en redovisning av arters relativa risk att dö ut från det område som rödlistan avser, i vårt fall Sverige. Även vanliga arter kan bli rödlistade om deras populationer befinner sig i kraftig minskning.

Rödlistan är uppdelad i sex olika kategorier, var och en med sin ofta använda förkortning: kunskapsbrist (DD), nationellt utdöd (RE), nära hotad (NT), sårbar (VU), starkt hotad (EN) och akut hotad (CR). Arter i de tre sistnämnda kategorierna kallas med en gemensam term för hotade arter. I denna rapport redovisas arter i dessa tre kategorier samt arter som är nära hotade (NT).

Den svenska rödlistan tas fram av Artdatabanken enligt internationella kriterier och revideras regelbundet. Den senaste rödlistan publicerades 2015.

Rödlistan innebär i sig inget juridiskt skydd. Däremot är listan ett viktigt hjälpmedel för att göra naturvårdsprioriteringar, i arbetet med att nå Sveriges miljömål, däribland Ett rikt växt och djurliv.

SAMLAD BEDÖMNING

I detta kapitel redovisas en samlad bedömning av områdets naturvärde.

Det inventerade området, östra delen av Fors golfbana domineras helt av golfbana, varför den stora arealen inte hyser några naturvärden. Det finns dock mindre områden inom golfbanan som har naturvärden. Dessa utgör små områden som när här var odlingsmark skulle ha omfattats av det generella biotopskyddet. Det är före detta åkerholmar och öppna diken. Därför är det inte heller förvånande att två naturvärdesobjekt med påtagligt naturvärde utgörs av dike och dammar, samt en tidigare åkerholme.

I öster gränsar golfbanan mot ett skogsparti där området närmast golfbanan utgörs av en lövrik brynmiljö som också är ett naturvärdesobjekt med påtagligt naturvärde. Brynmiljö slutar i öster tvärt vid en västvänd klippvägg. Klippväggen utgör den västra gränsen på en hållmarkstallskog med högt naturvärde. I detta parti har enstaka träd plockats ut tidigare, men regelrätt slutavverkning har inte skett. Här har tallar fått utvecklas och åldras. Det finns rikligt med spärrgreniga tallar och ett antal träd med potentiella bohål. I omgivande granskog bedrivs ett aktivt skogsbruk och den del som ingår i inventeringsområdet har inte några större naturvärden.

Av de naturvärdesobjekt som har identifierats i området är det särskilt angeläget att bevara hållmarkstallskogen med högt naturvärde och den angränsande brynmiljön.

REFERENSER

Litteratur

- Ecogain 2019. Naturvärdesinventering, detaljplan för del av fastigheten Årsta 1:4, Haninge kommun. Ecogain AB.
- Ecogain 2021. Fördjupad artinventering av grod- och kräldjur. Del av Årsta 1:4, Haninge kommun. Ecogain AB.
- Nilsson N.-O. 2021. Riskbedömning för fladdermöss, inom detaljplan för del av fastigheten Årsta 1:4, Haninge kommun, Stockholms län. Ekoscandica Naturguide AB.
- Naturvårdsverket 2020: Natura 2000 i Sverige. <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledninga/Skyddad-natur/Natura-2000/> Hämtad 2020-10-08
- Naturvårdsverket 1997: Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000. Naturvårdsverket, Stockholm
- SIS Swedish Standards Institute 2014a: Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. Svensk standard SS 199000:2014. SIS Förlag AB, Stockholm
- SIS Swedish Standards Institute 2014b: Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000. Teknisk rapport SIS-TR 199001:2014. SIS Förlag AB, Stockholm

Övrig geografisk information

- ArtDatabanken 2021: Uppgifter om artförekomster, inklusive sekretessbelagda fynd, har erhållits från ArtDatabanken 2021-05-03
- Artportalen 2021: Kompletterande uppgifter om artförekomster (exklusive sekretessbelagda fynd). <https://artportalen.se> Hämtat 2021-05-03
- Lantmäteriet 2021: Historiska ortofoton Visning (referensår 1960 och 1975). <https://www.lantmateriet.se/sv/Kartor-och-geografisk-information/geodataprodukter/produktlista/historiska-ortofoton-visning/> Hämtat 2021-05-03
- Länsstyrelsen Norrbotten 2020: Skogliga värdekärnor. <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalogen/> Hämtat 2021-05-06
- Naturvårdsverket 2020c: Natura 2000-områden. <http://mdp.vic-metria.nu/miljodataportalen/> Hämtat 2021-01-08
- Naturvårdsverket 2020d: Naturresevat. <http://mdp.vic-metria.nu/miljodataportalen/> Hämtat 2021-05-06
- Naturvårdsverket 2017a: Skyddsvärda statliga skogar. <http://mdp.vic-metria.nu/miljodataportalen/> Hämtat 2017-01-04
- Naturvårdsverket 2017b: Våtmarksinventeringen (VMI). <http://mdp.vic-metria.nu/miljodataportalen/> Hämtat 2017-01-04
- Skogsstyrelsen 2020: Nyckelbiotoper storskogsbruket. <https://www.skogsstyrelsen.se/sjalvservice/karttjanster/geodatajanster/> Hämtat 2021-05-06
- Skogsstyrelsen 2017: Sumpskogar. <https://www.skogsstyrelsen.se/sjalvservice/karttjanster/geodatajanster/> Hämtat 2017-01-04

BILAGA 1: NATURVÄRDESOBJEKT

I denna bilaga beskrivs de objekt som vid naturvärdesinventeringen bedömdes ha ett naturvärde i naturvärdesklass 1–4. Objekten redovisas på karta i figur 4.

A Tallhällmark

Beskrivning: Tallhällmark med många spärrgreniga tallar över 200 år. Eftersom det är hällmark är skogen gles, vilket leder till väl solbeslysta gamla tallar. Flera tallar är mycket knotiga och har gamla skador eller bohål, vilket ökar värdet på objektet eftersom dessa tallar utgör livsmiljö för fåglar, insekter, lavar och svampar som koloniserar tallarna. En nötväcka observerades flyga ut ur ett hål där den uppenbarligen häckar. Solbelysta äldre tallar ger förutsättning för rikare skalbaggsfauna. Mängden död ved är liten. Visst utplockning av timmer har säkert förekommit tidigare. Påtagligt frodigt botten-skikt av gulvit och grå renlav samt islandslav. Det fanns även mindre partier där ljung dominerade. Övriga vanliga växter var fårsvingel, lingon, blåbär och vårfryle. Vanliga fågelarter för biotopen noterades; talgoxe, blåmes, bofink, kungsfågel, nötväcka och ringduva. Inga naturvårdsarter hittades vid inventeringen men det finns potential för rödlistade skalbaggar i skogspartiet. Dessutom är skogen lämplig för fjälltaggsvampar och korttaggsvampar vilka dock inte syns på våren. Svamparnas fruktkroppar kommer först upp på sensommaren till hösten.

Natura 2000-naturtyp: 9010 Västlig taiga

Naturvärdesklass: 2 Högt naturvärde

Motivering: Den rikliga mängd av äldre, solbelysta, spärrgreniga tallar med en del bohål, vilket är sällsynt i landskapet ger ett högt biotopvärde. Artvärdet vid inventeringen är obetydligt, men det finns potential för båda rödlistade skalbaggar och svampar som skulle kunna hittas vid rätt tid på året (högsommar och höst).

FIGUR 5 Objekt A Hällmarkstallskog, rikligt med äldre, knotiga, spärrgreniga tallar.

FIGUR 6 Objekt B Brynmiljö med lövsly i soligt och varmt läge gynnar många insekter och därmed också fåglar.

B Brynmiljö vid västvänd klippbrant

Beskrivning: Brynmiljö med rikligt förekommande lövträd, sly. Det står enstaka äldre aspar och vårthjörkar i objektet. I övrigt dominerar lövsly i form av en aspklon och vårthjörk. Även en del sälj och viden växer i brynet. Den här typen av brynmiljöer är viktig för fåglar, insekter och fladdermöss. Denna brynmiljö vetter mot väster, vilket innebär att den är solbelyst en stor del av dagen. Klippväggen som utgör den östliga gränsen av brynmiljön gör att det blir extra varmt där. Videbuskarna ger goda förutsättningar för pollentillgång tidigt på säsongen, vilket gynnar humlor, solitära bin och andra insekter som äter och samlar pollen tidigt på säsongen. Vid inventeringen noterades sjungande gulspär^{NT}, lövsångare och rödhake i brynpartiet. I den fladdermusutredning som gjordes för området pekades detta skogsbryn ut som ett potentiellt viktigt jaktområde för fladdermöss. En fladdermusinventering görs under sommaren 2021 i området.

Natura 2000-naturtyp: –

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Västvänd, solexponerad brynmiljö framför en klippvägg ger ett påtagligt naturvärde. Den rödlistade gulspärven kan mycket väl använda brynet för att häcka eller att brynet åtminstone ingår i gulspärvens revir. Det ger ett visst artvärde. Sammantaget ger det ett påtagligt naturvärde. Om det visar sig vara viktigt ur fladdermusperspektiv stärks artvärdet ytterligare.

C Damm och dike

Beskrivning: Det går ett brett men grunt dike mitt ute på golfbanan. I norr och i söder breddas diket till dammar. Dammarna och diket är solbelysta hela dagen och bidrar med en helt annan biotop mitt ute på golfbanan. Diket och norra dammen är kantat av främst bredkaveldun. I södra dammen är dominerar vass. Även revsmörblomma, sjöfräken, kabbeleka, rörflen och krypven växer i och vid dammarna. Hästhov växer på kanterna av dammarna. Den här typen av stillastående småvatten gynnar vattenlevande insekter och groddjur. I en groddjursinventering som gjordes 2020 konstaterades att vanlig padda använder detta vattensystem för reproduktion. Även 2 exemplar av större vattensalamander hittades.

Natura 2000-naturtyp: –

FIGUR 7 Objekt C, dike som är utvidgad till dammar längs två sträckor utgör en viktig småbiotop i landskapet.

FIGUR 8 Objekt D är en liten hällmarkstallskog med gles stående träd och brynmiljö ut mot golfbanan.

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Grunt småvatten som det annars är ont om i landskapet ger förutsättning för biologisk mångfald och därmed ett viss biotopvärde. Lek av vanlig padda och fynd av större vattensalamander ger visst artvärde. Sammantaget ger detta ett påtagligt naturvärde.

D Liten tallhällmark

Beskrivning: Ett litet område med tallhällmark med medelålders tallar som börjar bli spärrgreniga. Hällmarken övergår i en liten sluttning där hällmarken inte går i dagen utan har ett jordskikt med vegetation på. Här växer en döende vårtbjörk med björkticka, granar och några äldre enbuskar. I det uppväxande skiktet dominerar granar och tallar. I sydvästra delen utgör en ung aspklon brynmiljö mot golfbanan. I denna brynmiljö satt en gulsparv^{NT} och sjöng. Gulsparven rörde sig runt i brynzonen även österut under inventeringen och objektet tycks ingå i dess häckningsrevir. Rosbuskar finns i buskskiktet. Fältskiktet utgörs av främst av blåbär, gökärt, kruståtel, lingon och örnbräken. Flera vanliga fågelarter observerades: talgoxe, blåmes och nötväcka noteras stanna till och kort födosöka innan de drog vidare under inventeringen. Detta lilla område verkar användas som en rastplats mellan skogsområdet i öster och skogspartierna på golfbanan väster om objektet. I förlängningen österut av brynzonen växer det glest med blommande buskar som rosor, druvfläder, sälg och andra videbuskar.

Natura 2000-naturtyp: –

Naturvärdesklass: 3 Påtagligt naturvärde

Motivering: Några äldre, väl solbelysta tallar och en välutvecklad brynzon riktad mot söder ger ett visst biotopvärde. Den rödlistade gulsparven kan mycket väl använda brynet för att häcka eller att brynet åtminstone ingår i gulsparvens revir. Det ger ett visst artvärde. Sammantaget ger det ett påtagligt naturvärde.

på uppdrag av

